

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТАТИСТИКА ТА АНАЛІТИКА В ТУРИЗМІ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	ОПП «Туризм»
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС
Тривалість викладання	3-й семестр, 5 чверть
Обсяг навчальних занять	120 год.
у т.ч. аудиторні заняття	6 год/тиждень
лекції	3 години
практичні	3 години
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає: Туризму та економіки підприємства

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5438>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «Статистика та аналітика в туризмі»

Інформація про викладача:

Викладач:

Герасименко Тетяна Володимирівна

доцент кафедри туризму та економіки

підприємства, канд. геол. наук

Персональна сторінка

<http://ep.nmu.org.ua/ua/kaf/gerasymenko.php>

E-mail:

herasymenko.T.V.@nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «Статистика та аналітика в туризмі» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу фахової підготовки здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для ОПП «Туризм» 2023 р. набору. Навчальна дисципліна «Статистика та аналітика в туризмі» має загальноосвітнє та суто прикладне завдання. Це зумовлено

зростанням обсягу та економічного значення туризму, що супроводжувалося розвитком статистики та аналітики. Поступово прості облікові операції ускладнювалися, вони почали включати елементи аналізу туристської міграції. На сьогодні статистика та аналітика у туризмі охоплює величезне коло питань. Статистичні та аналітичні дослідження проводять для того, щоб виявити, як туризм впливає на економіку країни, на платіжний баланс, а також для виявлення основних напрямів та тенденцій розвитку туризму для планування його матеріально-технічної бази, проведення маркетингових досліджень та просування продукту до потенційних споживачів. За кожним із перелічених напрямів статистичного та аналітичного дослідження стоїть конкретний користувач інформації. Це уряди, національні туристські адміністрації та підприємства – виробники туристських товарів і послуг. У процесі роботи вони всі потребують нову інформацію про туризм та визначають її зміст, обсяг, форми та періодичність надходження.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері методології статистики та аналітики, розумінням методів аналізу, що можуть бути використані для кількісної оцінки явищ у сфері туризму.

Завдання курсу:

- ознайомлення з основними поняттями, категоріями та методичними прийомами загальної теорії статистики і аналітичних досліджень задля оцінки соціально-економічних явищ і процесів, що відбуваються в суспільстві та впливають на ефективність туризму та рекреації;

- отримання практичних навичок розв'язання конкретних статистичних задач та проведення аналітичного дослідження;

- формування навичок узагальнення результатів статистичного та аналітичного аналізу та розробки відповідних управлінських рішень.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Реалізація поставлених завдань дозволяє забезпечити наступні дисциплінарні результати навчання:

- знати основні поняття, категорії, терміни статистичних та аналітичних досліджень та вміти їх правильно тлумачити;

- вміти застосовувати механізми аналізу та синтезу статистичних даних та статистичних показників у туристичній галузі;

- вміти застосовувати методи визначення взаємозв'язків між явищами, що

відбуваються у туризмі та рекреації та вміти охарактеризувати отримані результати;

- вміти застосовувати методологію визначення наслідків впливу управлінських рішень на діяльність суб'єктів господарювання у сфері туризму та рекреації.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

Лекції

Тема 1. ТУРИЗМ ЯК ОБ'ЄКТ СТАТИСТИЧНОГО ВИВЧЕННЯ

1.1. Підприємства туристичної індустрії як об'єкти статистичного дослідження

1.2. Визначення одиниці спостереження в статистиці туризму

1.3. Система показників статистики туризму

Тема 2. ОСОБЛИВОСТІ СТАТИСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В ТУРИЗМІ

2.1. Статистичне спостереження в туризмі

2.2. Групування та класифікації статистики туризму

2.3. Вибірковий метод спостереження

Тема 3. ОЦІНКА ВКЛАДУ ТУРИСТСЬКОГО ПРОДУКТУ В ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ

3.1. Розрахунок додатної вартості туристського продукту

3.2. Показники внутрішнього та міжнародного туризму

Тема 4. НАПРЯМИ СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ У ТУРИЗМІ

4.1. Державні статистичні спостереження у туризмі

4.2. Адміністративні дані як джерело статистики туризму в Україні

Тема 5. ФОРМУВАННЯ СТАТИСТИЧНИХ ТАБЛИЦЬ

5.1. Ряди розподілу та їх аналіз

5.2. Аналіз тенденцій розвитку

Тема 6. ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В ТУРИЗМІ

6.1. Система статистичних показників

6.2. Методи аналізу взаємозв'язків факторів туристичної діяльності

6.3. Узагальнення статистичних даних

Тема 7. СТАТИСТИКА ТУРИСТСЬКИХ ПОТОКІВ

7.1. Завдання статистики туристських потоків

7.2. Визначення середньої тривалості перебування

7.3. Аналіз інтенсивності та тенденцій розвитку туристичного потоку

7.4. Комплексна оцінка сезонності в туризмі

Тема 8. СТАТИСТИКА ТА АНАЛІТИКА НАДХОДЖЕНЬ І ВИТРАТ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ТУРИЗМОМ

- 8.1. Туристське споживання. Показники надходжень від туризму
- 8.2. Структура туристського споживання
- 8.3. Обчислення середньодобових витрат відвідувача
- 8.4. Розрахунок обсягу туристського споживання

Практичні заняття

- Тема 1. Туризм як об'єкт статистичного вивчення
- Тема 2. Особливості статистичного дослідження в туризмі
- Тема 3. Оцінка вкладу туристського продукту в економіку країни (відео-матеріал, тести на платформі Prometheus, курс «Статистика туризму в Україні», навчальна дискусія)
- Тема 4. Напрями статистичного спостереження у туризмі
- Тема 5. Формування статистичних таблиць (аналіз роботи сайтів «Державна статистична служба України. Розділ Туризм», «Національна туристична організація України», «Всесвітня туристична організація», навчальна дискусія)
- Тема 6. Особливості аналітичного дослідження в туризмі (робота зі статистичними таблицями в MS Excel)
- Тема 7. Статистика туристських потоків
- Тема 8. Статистика та аналітика надходжень і витрат, пов'язаних з туризмом (відео-матеріал, тести на платформі Prometheus, курс «Статистика туризму в Україні», виконання комплексного розрахункового практичного завдання за темами)

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 6 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять, решту годин здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом індивідуальні завдання (контрольні роботи, практичні завдання, тестові завдання) та подають їх на кафедри на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle. Форма контролю – диференційований залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Office365.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <https://cutt.ly/RER787v>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного контролю та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за одну контрольну роботу (максимально оцінюється у 30 балів), оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 8 занять по 5 балів, максимальна здобувач може отримати 40 балів) та оцінок за виконання самостійної роботи (виконання комплексного розрахункового практичного завдання за темами 30 балів). Отримані бали за контрольні роботи, практичні заняття та виконання самостійної роботи додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Визначення середньозваженого результату поточних контролів. У випадку коли здобувач отримав менше 60 балів – складається залік у вигляді комплексної контрольної роботи, яка містить 20 тестів (вірна відповідь 1,5 бал) та 1 питання теоретичного спрямування (35 балів за умови повного розкриття тематичного спрямування), 1 розрахункове завдання (35 балів за умови виконання усіх розрахункових дій). Максимальна кількість балів за
--	--

	диференційований залік: 100 балів
Практичні заняття	Дискусії, обговорення, аналітичні розрахунки, де відпрацьовуються навички статистичного аналізу, комплексного вирішення проблем, з використанням методологічного апарату. Відбувається вирішення тестових та розрахункових завдань. Максимально оцінюються у 40 балів (8 занять × 5 балів/заняття).
Самостійна робота	Кожен здобувач повинен/на виконати самостійну роботу (виконання комплексного розрахункового завдання за темами 6 завдань × 5 балів). Максимально оцінюється в 30 балів.
Контрольні заходи	Максимально оцінюються у 30 балів (1 контрольна робота)

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*.

Проведення практичних занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Практичні заняття включають проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок здобувачів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувачів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування поточних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Кожне практичне завдання оцінюється за двома складовими: тестові завдання, виконання поточних розрахункових завдань та участь у дискусіях.

Тестові завдання складаються з 5 тестів, де є одна правильна відповідь. За умови вірного вирішення одного тестового завдання здобувач отримує 0,5 балів. Максимальна кількість набраних балів за тестові завдання – 2,5 бали.

Виконання розрахункових завдань. За умови вірного вирішення розрахункового поточного завдання здобувач отримує 2,5 балів.

6.3.2. Критерії оцінювання *самостійної роботи*:

Критеріями оцінювання самостійної роботи здобувачів є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Оцінювання самостійної роботи відбувається через захист 6 розрахункових практичних завдань за темами дисципліни, причому:

5 балів: отримано правильні відповіді (згідно з еталоном), використано формули з поясненням змісту окремих її складових, зазначено одиниці виміру, зроблено змістовні висновки.

4 бали: отримано правильні відповіді з незначними неточностями згідно з еталоном, відсутні формула та/або пояснення змісту окремих складових, або не зазначено одиниці виміру, зроблено висновки.

3 бали: отримано неправильні відповіді, проте використано формули з

поясненням змісту окремих її складових, зазначено одиниці виміру, зроблено висновки.

2 бали: отримано неправильні відповіді, не використано формули з поясненням змісту окремих її складових та/або не зазначено одиниці виміру, не зроблено висновки.

1 бал: наведено неправильні відповіді, до яких не надано жодних пояснень.

6.3.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

Контрольна робота містить: 20 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, правильна відповідь оцінюється у 1 бал та 2 розрахункових завдання, де правильна відповідь оцінюється по 5 балів, причому:

5 балів – високий рівень виконаних розрахунків, що відповідає поставленому завданню, представлено методологічний апарат розв'язання завдання, зроблено власний висновок; відсутність помилок у розрахунках;

4 бали – середній рівень виконаних розрахунків, що відповідає поставленому завданню, представлено методологічний апарат розв'язання завдання, зроблено власний висновок; відсутність помилок у розрахунках;

3 бали – наявність виконаних розрахунків, що відповідає поставленому завданню, представлено методологічний апарат розв'язання завдання, зроблено власний висновок, однак містить несуттєві помилки у розрахунках;

2 бали – наявність виконаних розрахунків, що не в повній мірі відповідають поставленому завданню, не представлено методологічний апарат розв'язання завдання, зроблено власний висновок, містить суттєві помилки у розрахунках;

1 бал – наявність виконаних розрахунків, які не відповідають поставленому питанню, не представлено методологічний апарат розв'язання завдання, не зроблено висновок, містить суттєві помилки у розрахунках.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>, Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація),

робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Статистика та аналітика в туризмі».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквиумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, які дозволять оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Статистика та аналітика в туризмі».

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання навчальної дисципліни «Статистика та аналітика в туризмі» забезпечується засобами поєднання аудиторної і позааудиторної форм із застосуванням словесних, наочних та практичних методів навчання.

Лекційні заняття мають інтерактивний, науково-пізнавальний характер. На практичних заняттях застосовуються пояснювально-ілюстративні методи, методи евристичних питань, діалогового спілкування, обговорення та вирішення проблеми, аналізу ситуацій. Самостійна робота супроводжується опитуванням та підготовкою розрахункових завдань.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Білецька І.М. Моніторинг тенденцій розвитку міжнародного туризму. Глобальні та національні проблеми економіки. *Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського*. 2016. Вип. 11. С. 41–46.

2. Єріна А.М. Статистика: підручник. К.: Знання, 2009. 484 с.

3. Кущенко О.І. Статистика туризму: Економічна статистика: навчальний посібник / за ред. В.М. Соболева. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. С. 344–377.

4. Кущенко О.І. Статистична оцінка зовнішнього ринку України. *National Economic Reform: experience of Poland and prospects for Ukraine: Collective monograph. Vol. 2. "Izdevnieciba "Baltija Publishing"*, 2016. С. 416–434.

5. Методологічні положення національної системи туристичної статистики в Україні. URL: <https://www.ntoukraine.org/assets/files/ntou-statistics-metodology.pdf>.

6. Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження щодо діяльності колективних засобів розміщування. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/metaopus/2021/2_03_12_02_2021.htm.

7. Милашко О. Г. Особливості статистичного спостереження в сфері туризму. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2011_3_56.

8. Олесків М. Туристична статистика: вихідні положення розвитку. *InterConf. 2022. № 99. С. 356–370. DOI: <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.02.2022.039>*.

9. Статистична інформація. Державна служба статистики України; за ред. О.Г. Осауленко. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

10. Статистична інформація. Веб-сайт статистики ООН. URL: <http://www.unisystem.org> 78
11. Статистична інформація. Веб-сайт Державної служби туризму і курортів. URL: [http:// www.tourism.gov.ua/ua/](http://www.tourism.gov.ua/ua/)
12. Статистика в смартфоні. URL: <https://news.dtkr.ua/accounting/automation/66536>.
13. Тимошенко Т. О. Концепція розумного управління туризмом в рамках виконання стратегій сталого розвитку територіальних громад. *Publ. upr. reg. rozvit.* 2021. № 3. С. 771–796. DOI: <https://doi.org/10.34132/pard2021.13.10>.
14. Тринько Р.І., Стадник М.Є. Основи теоретичної і прикладної статистики: навч. посібник. К.: Знання, 2011. 397 с.
15. Туристичний барометр України: інфографіка. URL: <http://www.ntoukraine.org/assets/files/ntou-barometerposter2020.pdf>.
16. Ціхановська В.М., Ковальчук С.Я. Тенденції розвитку світового ринку туристичних послуг в умовах посилення глобалізаційних процесів. *Глобальні та національні проблеми економіки.* 2015. Вип. 7. С. 86–89.
170. Kushchenko O.I. Statistical methodology of international comparisons of the European Union countries. *Молодий вчений.* № 7. (34) липень. С. 70–73.
18. UNWTO World Tourism Barometer. Веб-сайт статистики ВТО. URL: <http://www.unwto.org/facts/eng/barometer>.
19. Як компанія Google спільно з ДАРТ розвиватиме український туризм? URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/yak-kompaniya-google-spilno-z-dart-rozvivatime-ukrayinskiy-turizm>.